

Kemianteollisuuden talouskatsaus

Synkät pilvet eivät ole juurikaan hälventyneet alkuvuoden aikana Euroopan taloustaivaalta. Julkisen sektorin velkaantuneisuus ja yleinen luottamusputa viivästyttävät talouskasvun käynnistymistä. Kriisimaiden työttömyys on kohonnut hälyttävästi. USA:n talous on vakaammalla pohjalla, ja pörssikurssit ovat nousseet keskuspankin löyhän rahapolitiikan myötä korkealle. Suomen talouskehitys on ollut kuluvan vuoden alussa heikkoa. Kemianteollisuuden suhdanteet ovat normaalilukemissa ja tuotannon ennakoidaan lisääntyvän lievästi lähikuukausina.

EU:n kemianteollisuuden tuotanto supistui vuoden 2013 alussa

Koko Euroopan kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden tuotantomäärät pienenevät hieman vuoden 2013 alussa. Helmikuussa tuotanto oli 2,2 % vuoden takaista vähäisempää.

Lääketeollisuuden tuotanto on ollut EU-tasolla laskussa viime kuukausina, mutta silti tuotantomäärät ovat neljä prosenttia vuoden takaista suuremmat. Kumi- ja muovituotteiden valmistusmäärät ovat viime kuukausien noususta huolimatta vuoden takaista pienemmät. Muovituotteiden tuotanto on Euroopassa hieman vuoden takaista vähäisempää.

EU:n kemianteollisuuden luottamus heikkeni Euroopan komission suhdannetiedustelun mukaan maaliskuussa. Tilauskirjat ovat laskussa, ja tuotanto-odotukset ovat aiempaa varovaisemmat. Koko EU:n yritysten luottamusindikaattorit ovat olleet laskussa kevään aikana. Kuluttajien luottamus sen sijaan on vahvistunut lievästi.

Euroopan yhteenlaskettu BKT pysynee tänä vuonna viime vuoden tavoin lievässä laskussa. Euroopan komissio ennustaa tuotannon vauhdittuvan vuoden lopulla ja ensi vuodelle odotetaan 1,4 % kasvua.

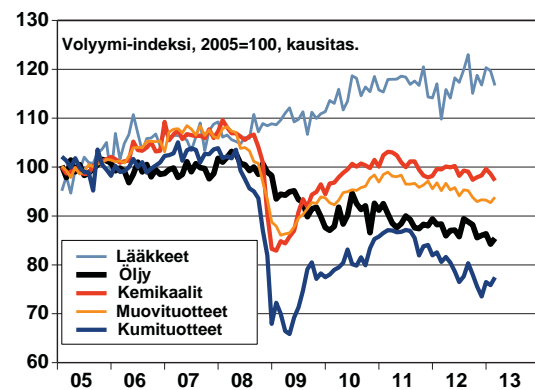
Suomen kemianteollisuuden suhdanteet normaalilukemissa

Kemianteollisuuden suhdannetilanne on EK:n toukokuussa julkistaman Suhdannebarometrin mukaan normaalilukemissa. Suhdanneodotukset ovat parantuneet viime kuukausina ja alkukesällä odotetaan lievää suhdanteiden kohenemista. Tuotannon odotetaan lisääntyvän hieman lähikuukausina. Tilauskirjat ovat nousseet tavanomaisiin lukemiin, mutta henkilökunnan määrä on laskusuunnassa.

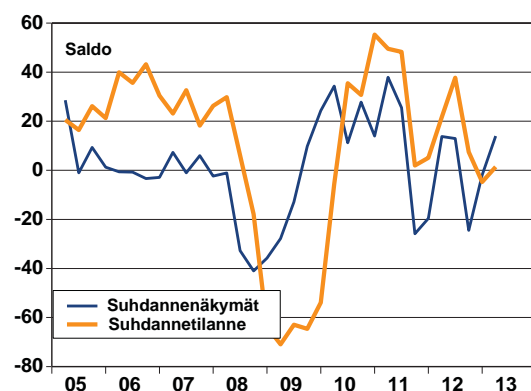
Kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan kemianteollisuuden tuotantomäärät kasvoivat noin kaksi prosenttia vuonna 2012. Tänä vuonna kasvu jäänee vähäiseksi, sillä Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ennustaa alan

tuotoksen lisääntyvän vuonna 2013 yhden prosentin. Ensi vuodelle ennakoidaan kahden prosentin kasvua.

Euroopan kemianteollisuuden tuotanto

Kemianteollisuuden suhdanteet Suomessa

Kemianteollisuuden tuotanto väheni alkuvuoden aikana

Kemianteollisuuden tuotantomäärät vähenivät ensimmäisellä vuosineljänneksellä lähes kahdeksan prosenttia vuoden takaisesta. Supistuminen johtuu osin korkeasta vertailutasosta. Vienti vetää edelleen, mutta kysyntä kotimaassa on vaimentunut.

Suomen teollisuustuotannon kehitys on ollut vaisua jo usean vuoden ajan. Maaliskuussa 2013 tuotanto kasvoi hieman helmikuusta, mutta tuotanto jäi silti 0,3 % vuoden takaista pienemmäksi.

Paperiteollisuuden tuotantomäärät olivat hienoisessa laskussa. Elintarviketeollisuuden ja teknologiateollisuudessa tuotantomäärät nousivat maaliskuussa hieman.

Rakennustuotanto vähenee tänä vuonna 3 % hiipuvan asuntorakentamisen myötä. Maa- ja vesirakentaminen sekä korjausrakentaminen loiventavat hieman pudotusta. Kaupan myyntiä jarruttavat veronkorotukset ja yleisestä epävarmuudesta johtuva kuluttajien varovaisuus.

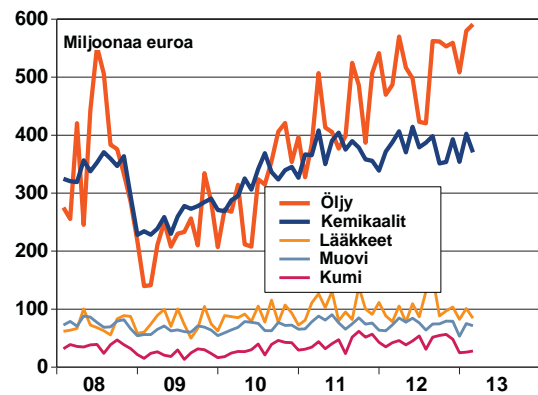
Elinkeinoelämän huhtikuiset luottamusindikaattorit olivat vaisuja, sillä palvelujen ja kaupan luottamus heikkeni hieman edellisluusta. Myös teollisuuden ja rakentamisen indikaattorit ovat edelleen selvästi pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella.

BKT:n kasvu on jäämässä tänä vuonna heikon alkuvuoden vuoksi vähäiseksi. ETLA ennustaa kuluvalle vuodelle 0,3 % lisäystä. Ensi vuonna kasvu vauhdittuu 1,8 prosenttiin.

Kemianteollisuuden vienti kasvussa

Kemianteollisuuden tavaravienti on sujunut hyvin jo useamman vuoden ajan. Tullin tietojen mukaan viennin arvo oli kuluvan vuoden tammi-helmikuussakin 11 prosenttia vuoden takaista suurempi. Etenkin öljytuotteiden

Tavaraviennin arvo

vienti on ollut kasvussa ja ennakkotietojen mukaan kasvu jatkui myös maaliskuussa.

Kemianteollisuuden tuotteiden osuus oli vuonna 2012 noin 23 prosenttia koko tavaraviennin arvosta.

Koko tavaraviennin arvo jäi vuonna 2012 Tullin tietojen mukaan vajaaseen 57 miljardiin euroon eli samalle tasolle kuin vuotta aiemmin. Tuonti väheni kaksi prosenttia ja jäi 59 miljardiin euroon. Kauppatase oli 2,4 miljardia euroa alijäämäinen.

Työllisyys heikkenee ja työttömyys nousee

Kansantalouden tilinpidon mukaan kemianteollisuudessa oli vuonna 2011 noin 35 000 työntekijää. Suurimpia työllistäjiä ovat kemikaalit ja kemialliset tuotteet sekä kumi- ja muovituotteet. Suomalaisen kemianteollisuuden yritysten ulkomaisissa tytäryhtiöissä on lähes 30 000 työntekijää.

Kemianteollisuuden työllisten määrä Suomessa on ollut suhdannekyselyjen mukaan kuluvan vuoden alkukuukausina hienoisessa laskussa, ja työvoimaa suunnitellaan vähennettävän myös kevään aikana.

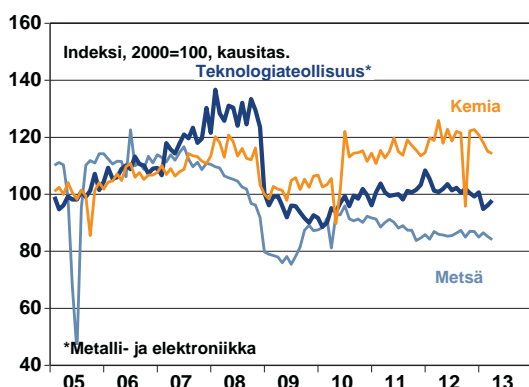
Koko talouden tasolla työttömyys on noussut talven aikana. Kausivaihtelusta puhdistettu työttömyysasteen trendi oli maaliskuussa 8,3 %. Vuoden 2013 keskimääräiseksi työttömyysasteeksi ETLA ennustaa 8,3 %.

Ansiokehitys ripeää

Kemianteollisuuden palkansaajien ansiot nousivat Tilastokeskuksen ansiotasoindeksin ensimmäisten ennakkotietojen mukaan vuonna 2012 keskimäärin 4,2 prosenttia. Teollisuudessa ansiot nousivat 3,5 %.

Kaikkien palkansaajien keskimääräinen ansiotason nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli 3,5 prosenttia. Reaali ansiot kasvoivat 0,7 prosenttia. ETLA arvioi ko-

Teollisuustuotannon kehitys

ko talouden ansiotasoindeksin nousevan vuonna 2013 noin 2 %.

Kemianteollisuuden palkkasummaindeksin trendi kääntyi laskuun vuoden 2012 lopulla, mikä viittaa henkilökunnan määrän piententyneen.

Raakaöljyn hinta laskussa

Hitaan talouskasvun vuoksi monien raaka-aineiden markkinoilla vallitsee ylitarjonta. Raaka-aineiden hinnat alenevat eurooppalaisten tutkimuslaitosten liiton AIECE:n ennusteen mukaan tänä vuonna noin kolme prosenttia.

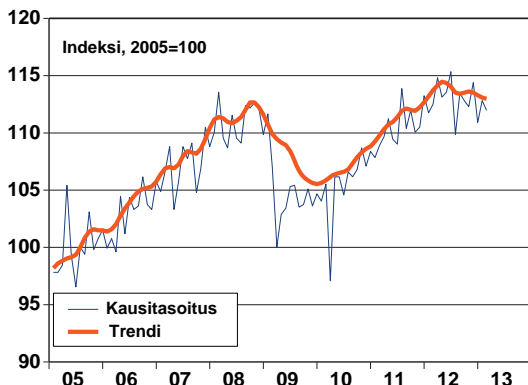
Raakaöljyn hinta on laskenut talven aikana. Taantuva talouskasvu hidastaa maailmanlaajuisesti öljytuotteiden kysyntää ja OPECin ulkopuolisten maiden kasvava oma tuotanto lieventää hintapaineita. Kasvu tulee niin sanotusta epätavanomaisesta öljyntuotannosta eli liuskeöljyn ja öljyhiekan hyödyntämisestä.

Bensiinin hinta on pysynyt Suomessa sangen korkealla vuodenvaihteessa jälleen kerran tiukentuneen verotuksen myötä.

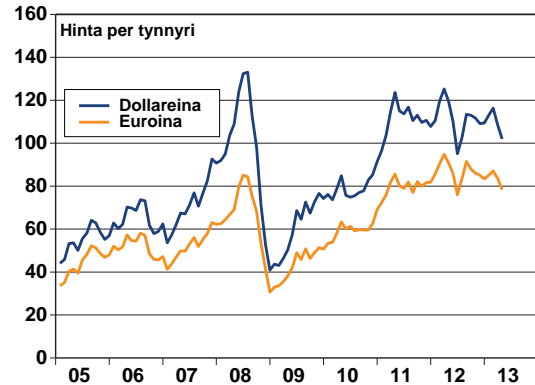
Hintojen nousu hidastuu

Kemianteollisuuden tuotteiden hinnat ovat pysyneet viime kuukausina keskimäärin ennallaan tai nousseet vain hieman. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden tuottajahinnat kallistuivat viime vuonna keskimäärin 2,7 % vuoden takaisesta. Lääkkeiden ja lääkeaineiden tuottajahinnat nousivat vuositasolla 1,6 %. Kumi- ja muovituotteiden hinnat kohosivat vuodessa 3,2 %. Koko teollisuuden tuottajahinnat ovat olleet viime kuukausina loivassa nousussa.

Kemianteollisuuden palkkasumma

Raakaöljyn hinta

Kuluttajahinnat ovat viime kuukausina nousseet alle kahden prosentin vauhtia. Huhtikuussa inflaatio hidastui 1,5 prosenttiin. Hintoja nostaa etenkin elintarvikkeiden kallistuminen ja veronkorotukset. Toisaalta korkojen aleneminen, puhelujen hintojen lasku ja energian halpeneminen hidastivat hintojen nousua. Inflaation arvioidaan laukkaavan tänä vuonna keskimäärin 2,4 prosentin tahtia.

Kemianteollisuuden keskeiset ennusteluvut Etla: Suhdanne 1, Maaliskuu 2013

Vuosi	2012*	2013**	2014**
EU:n bkt (EU 05/13)	-0,3	-0,1	1,4
Suomen bkt	-0,2	0,3	1,8
Vienti, määrä	-1,4	0,5	3,5
Yksityinen kulutus	1,6	0,3	1,3
Kuluttajahinnat	2,8	2,4	1,9
Ansiotasoindeksi	3,3	2,0	2,6
Työttömyysaste, %	7,7	8,3	8,1

Kemianteollisuuden ja asiakasalojen tuotanto

Kemianteollisuus	1,9	1	2
Alkutuotanto	-1,1	0	3
Elintarvike	1	2	2
Paperiteollisuus	-1,2	2	4
Rakentaminen	-2,3	-3	3
Liikenne	1	1	2
Kauppa	0	1	2

EKP laski ohjaukorkoa

Euroopan keskuspankki laski toukokuussa ohjaukorko-
aan talouskasvun toivossa 0,75 prosentista 0,5 prosent-
tiin. Euroopan kasvunäkymät ovat selvästi USA:ta har-
maamat, millä on pitkällä aikavälillä euroa heikentä-
vä vaikutus. Yhdellä eurolla saa tätä kirjoitettaessa noin
1,3 dollaria.

Korot ovat nyt poikkeuksellisen alhaalla, mutta raha-
markkinoiden kiristyvä sääntely ja pankkien nousevat
vakavaraisuusvaatimukset kaventavat etenkin pk-yritys-
ten rahoitusmahdollisuuksia. Suomalaisten yritysten rahoitus-
kustannukset ovat yritysten terveen rahoitusase-
man ja Suomen hyvän maineen vuoksi vielä tällä het-
kellä moneen muuhun maahan verrattuna alemmalla ta-
solla, mutta rahoituksen saatavuus on heikentynyt meil-
läkin.

Kustannusten nousua hillittävä

Yksikkötyökustannukset ovat nousseet Suomessa jo
usean vuoden ajan keskeisiä kilpailijamaitamme nope-
ammin. Koko talouden kustannuskilpailukyky on hei-
kentynyt kymmenkunta prosenttia vuoden 2008 jäl-
keen. Eroa on mahdollista pienentää, mikäli työvoimakustan-
nusten nousu jää tulevina vuosina selvästi kilpailijoita
maltillisemmaksi. Käytännössä nousuvaraa ei siis juu-
ri ole.

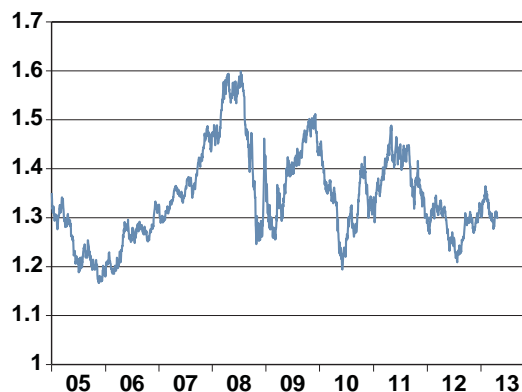
Työvoimakustannusten nousun lisäksi myös monet
muut kustannukset heikentävät kilpailuasemia. Hallituk-
sen kehysriihessä antama lupaus yhteisöveron laskus-
ta on tervetullut koko Suomen elinkeinoelämälle, mutta
samaa aikaan kansallisesti päätettävät verot ja maksut
ovat edelleen investointien ja työllistämisen esteenä.

Energia- ja logistiikkakustannukset rasittavat ulko-
maankaupasta riippuvaisia teollisuusyrityksiä. Rikkidi-
rektiivin arvioidaan aiheuttavan teollisuudelle vuosit-
tain 600 miljoonan euron lisäkustannukset. Kemiante-
ollisuus on paljolti riippuvainen merikuljetuksista, sillä
suurin osa raaka-aineista tuodaan maamme rajojen ulko-
puolelta, ja 2/3 tuotannosta menee vientiin joko suoraan
tai vientituotteiden raaka-aineina.

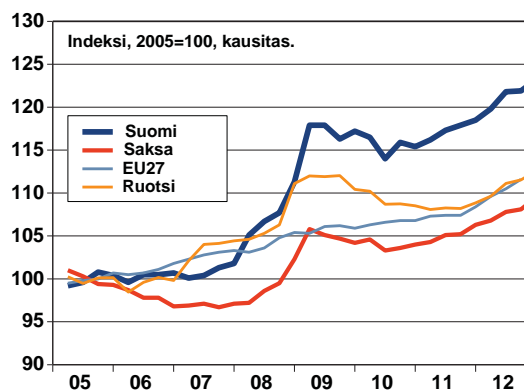
KEMIANTEOLLISUUS RY

Eteläranta 10, PL 4 00131 Helsinki
Puhelin 09 172 841 • Faksi 09 630 225
www.chemind.fi

Euron arvo USA:n dollareina

Koko talouden yksikkötyövoimakustannukset

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden
toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta
menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytet-
tyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä
tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteis-
työssä EK:n ekonomistien kanssa. Katsauksessa on
käytetty lähteenä AIECE:n, EK:n, ETLA:n, Eurostatin,
Euroopan komission, HWWI:n, Kauppalehden, Suo-
men Pankin, Tilastokeskuksen ja Tullin tilastoja. Teksti
perustuu 15.5.2013 käytössä olleisiin tietoihin.

LISÄTIETOJA

Toimitusjohtaja Timo Leppä, Kemianteollisuus ry
etunimi.sukunimi@chemind.fi • Puhelin 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi, Elinkeinoelämän keskusliitto
etunimi.sukunimi@ek.fi • Puhelin 09 4202 2608